

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

ændringes, og som kunne træffe en hurtig afgørelse. De nævnte prisoverensstemmelser er blevet forelagt for handelsministeriet, men da der ikke har været nogen hjemmel for ministeriet til at træffe afgørelse i sådanne sager, har ministeriets rolle indskrænket sig til en mægling mellem de stridende parter. Dette har medført, at sagernes afgørelse i visse tilfælde har trukket ud, fordi ministeriets forligsforslag har skullet drøftes igen i kommunalbestyrelsen og mejeriernes bestyrelser. For at skabe mulighed for en hurtig afgørelse i sådanne situationer har kommissionsflertallet foreslået, at der oprettes et ankenævn, for hvilket kommunalbestyrelsens afgørelser vedrørende priser og rabatsatser kan indankes. Nævnet foreslås sammensat af en formand, der skal opfylde betingelserne for at kunne beskikkes til højesteretsdommer, samt 4 andre medlemmer, hvoraf et skal repræsentere forbrugerne, et være prissagkyndigt, et udnævnes efter indstilling fra Danske Konsummælkmejeriers Fællesrepræsentation og et efter indstilling fra Landsforeningen af Detailmælkehandlere i Danmark. Det er forudsat, at det omhandlede ankenævn skal foretage en hurtig behandling af de sager, som det får forelagt, idet indankningen af en kommunalbestyrelses afgørelse skal have opsættende virkning.

Endvidere kan jeg nævne et punkt, hvor lovforslagets bestemmelser kan synes at afvige fra bestemmelserne i bekendtgørelsen af 1940. Ifølge denne bekendtgørelse skulle man stimulere salget af varmebehandlet mælk i løssalg — den såkaldte spandemælk. Udviklingen har imidlertid ført med sig, at salget af spandemælk til private efter en stærk stigning nu praktisk talt er ophørt i hvert fald i Storkøbenhavn. Denne tilbagegang i salget af spandemælk er iøvrigt ikke noget specielt dansk fænomen, men stemmer med udviklingen i hele Vesteuropa. I Oslo har man således ikke haft spandemælk siden 1940, og også i Stockholm er spandemælkssalget i tilbagegang. Man kan således

fastslå, at trods prisforskellen har hverken forbrugere eller handlende vist interesse for fortsat salg af denne spandemælk. Sundhedsmyndighederne betragter dette som et afgjort hygiejnisk fremskridt, men jeg vil gerne henvise til kommissionsbetænkningen side 46, hvor der redegøres nærmere for hele dette forhold, ligesom jeg er helt parat til i det udvalg, der formentlig nedsættes, nærmere at drøfte spandemælkens fremtidsudsigter.

I lovforslaget er yderligere indføjet en bestemmelse, hvorefter landbrugsministeren bemyndiges til efter forhandling med handelsministeren samt indenrigsministeren at fastsætte regler angående standardisering af fedtindholdet i mælk og fløde, der forhandles til konsum. Som det vil være bekendt, har der siden 1941 fundet standardisering sted af mælk og fløde til konsum. Hjemmelen til denne standardisering har man hidtil fundet i vareforsyningsloven, men det findes mere hensigtsmæssigt, at hjemmelen for standardisering indeholdes i loven om handel med mælk og fløde. Der er fra alle sider, også fra sundhedsmyndighederne, enighed om, at standardiseringen bør bibeholdes, bl. a. for at bevare et ensartet produkt af hensyn til prisfastsættelsen. Dette er baggrunden for, at der i lovforslaget foreslås optaget den omhandlede bestemmelse om standardisering.

Med disse ord vil jeg gerne anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Dernæst tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om opfindelser vedrørende krigsmateriel*.

I tilslutning til Danmarks tiltrædelse af Den nordatlantiske Traktat, som blev ratificeret ved kgl. resolution af 14. juni 1949, jfr. udenrigsministeriets bekendtgørelse af 13. september s. å., blev der den 27. januar 1950 afsluttet en overenskomst, bekendtgjort ved udenrigsministeriets bekendtgørelse af 20. februar s. å., hvorefter den amerikanske og danske regering indgik

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

gensidig forpligtelse om på derom af den anden regering fremsat begæring at forhandle om hensigtsmæssige ordninger af spørgsmål angående benyttelsen af patenter og tekniske oplysninger. Samtidig gav overenskomsten udtryk for det ønskelige i i al almindelighed at fremme produktionen af udstyr og materiel til forsvaret ved at lette og befordre udvekslingen af patentrettigheder og tekniske oplysninger, ligesom overenskomsten anerkendte, at de private ejeres ret til patenter og tekniske oplysninger i henhold til den almindelige lovgivning fuldtud bør respekteres og beskyttes.

Indenfor NATO er der herefter fremsat forslag om afsluttelse af en overenskomst om forholdsregler vedrørende patenter og tekniske oplysninger i det gensidige forsvarsprogram og forelagt et udkast til en sådan overenskomst.

Gennem udenrigsministeriet har handelsministeriet modtaget underretning om, at følgende lande har afsluttet sådanne overenskomster med Amerikas Forenede Stater, nemlig Belgien, England, Grækenland, Holland, Italien og Norge. For de øvrige NATO-landes vedkommende foreligger der oplysninger om, at der er forhandlinger i gang mellem det pågældende land og Amerikas Forenede Stater, medens det for to landes vedkommende er oplyst, at der under hensyn til de for disse gældende særlige forhold ikke påtænkes afsluttet nogen overenskomst.

Det pågældende overenskomstudkast er optrykt som bilag A til lovforslaget i såvel dansk som engelsk tekst, og et uddrag af overenskomstudkastets enkelte bestemmelser er optaget i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til belysning af spørgsmålet om rækkevidden af overenskomstudkastet og af spørgsmålet om, hvilke foranstaltninger udkastet måtte nødvendiggøre fra dansk side, blev der den 29. januar 1952 efter aftale med forsvarsministeriet og udenrigsministeriet af handelsministeriet nedsat et udvalg bestående af repræsentanter for de interesserede ministerier.

For at kunne tiltræde overenskomstudkastet vil det være nødvendigt at gennemføre visse nye lovregler. En tiltrædelse

forudsætter navnlig mulighed for foretagelse af ekspropriation af patentrettigheder samt for meddelelse af hemmelige patenter.

Det af udvalget udarbejdede udkast til lovforslaget har regeringen med enkelte mindre ændringer kunnet tiltræde.

Medens overenskomstudkastet omhandler såvel opfindelser som tekniske informationer, tager lovforslaget alene sigte på opfindelser, idet hemmeligholdelse af de rent tekniske informationer på tilstrækkelig betryggende måde vil kunne sikres gennem instruktioner fra forsvarsministeriet, jfr. bemærkningerne til lovforslagets § 1.

Til lovforslagets enkelte bestemmelser vil jeg gerne knytte følgende bemærkninger.

Efter forslaget § 1 angår dette krigsmateriel og fremgangsmåder til fremstilling af krigsmateriel. Man har, som det vil ses af bemærkningerne til denne paragraf, overvejet at lade forslaget omfatte også andre opfindelser af betydning for rigets forsvar end opfindelser, der vedrører krigsmateriel og fremgangsmåder til fremstilling af sådant materiel. Man er imidlertid vejet tilbage herfra, idet det er anset for ønskeligt, at forslagets område bliver klart afgrænset. Som bilag B til forslaget er optrykt udkast til den i lovforslagets § 1, stk. 2, forudsatte kgl. anordning, hvilket udkast formentlig giver en for borgerne tilstrækkelig klar afgrænsning. Det bemærkes, at forudsætningen for at anse det i lovforslaget nævnte materiel m. v. som krigsmateriel i forslagets forstand er, at det udelukkende eller væsentligt er bestemt til krigsbrug.

Forslaget tilsigter i første række at give mulighed for at sikre hemmeligholdelse af de fra Amerikas Forenede Stater overførte opfindelser, se herved overenskomstudkastets art. II og III, jfr. lovforslagets § 10, men forslaget sigter også på at muliggøre hemmeligholdelse af andre opfindelser, der falder indenfor lovens område. Efter forslaget § 2 må opfindelser, der ikke allerede er offentliggjort, således ikke offentliggøres m. v., medmindre den pågældende opfindelse efter forslaget § 4 bliver undtaget fra lovens bestemmelser, eller medmindre ministeren for handel, industri og søfart og forsvarsministeren undlader at benytte den i lovforslagets § 5 indeholdte bemyndigelse til at dekretere hemmelig-

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

holdelsespligt m. v., jfr. herved forslaget § 5, b og c, hvorefter de to ministre, såfremt hensynet til rigets forsvar gør det nødvendigt, kan fastsætte særlige bestemmelser med hensyn til offentliggørelse eller hemmeligholdelse eller bestemme, at et ansøgt patent skal meddeles som hemmeligt.

Forslaget tilsigter endvidere at hindre eller fremme udnyttelsen af de af lovforslaget omfattede opfindelser, og dette formål tilgodeses i lovforslagets § 5, a og d, hvorefter de to ministre, ligeledes under den foran nævnte forudsætning, kan meddele særlige forbud med hensyn til udnyttelsen af de heromhandlede opfindelser samt bestemme, at udnyttelsen helt eller delvis skal overtages af staten. I denne forbindelse vil jeg gerne understrege, at lovforslagets § 1 omfatter alle opfindelser vedrørende krigsmateriel m. v., selvom de måtte være offentliggjort, og at de i forslaget § 5, a og d, indeholdte bemyndigelser således vil kunne udøves såvel overfor offentliggjorte som ikke-offentliggjorte opfindelser, medens de i samme paragraf under b og c indeholdte bemyndigelser selvsagt alene vil kunne udøves overfor de af lovforslagets § 2 omfattede opfindelser, nemlig de opfindelser, der ikke allerede er offentliggjort.

Efter lovforslagets § 6 tilkommer der den, i hvis rettigheder der gøres indgreb ved de foranstaltninger, der træffes i medfør af forslaget § 5, fuldstændig erstatning. I § 6 er redegjort for sammensætningen af de fornødne erstatningskommissioner samt for disse kommissioners virksomhed, hvorhos reglerne for disse kommissioners afgørelser er optaget i lovforslagets § 7.

De afgørelser, som den foreslåede ordning nødvendiggør, herunder særlig afgørelser om overtagelse af udnyttelsen af opfindelser eller meddelelse af særlige forbud, vil være af stor betydning for den civile industri, og man har derfor anset det for nødvendigt, at der kan plejes forhandlinger med et rådgivende nævn. Dette nævns sammensætning fremgår af lovforslagets § 13.

Endelig skal det nævnes, at forsvarsministeriet ifølge lovforslagets § 3 har adgang til at gennemgå de til patentdirektoratet indkomne patentansøgninger, at

der i forslaget § 4 er indeholdt garantier mod, at afgørelser efter lovforslagets § 5 trækker ud til skade for de berettigede, ligesom der endelig skal peges på, at patentlovens almindelige regler vil være at fravige, når talen er om registrering af hemmelige patenter, se herved forslaget § 8 og § 9.

Løvrigt tillader jeg mig at henvise til de enkelte paragraffer og til de til disse gjorte bemærkninger. Efter forslaget vedtagelse vil der være grundlag for at tiltræde overenskomstudkastet fra dansk side.

Jeg tillader mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Jeg skal foreløbig forbigå de tre første sager på dagsordenen.

Man gik altså til:

Anden behandling af forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2309, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 259).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under eet.

Evald Kristensen: Da udvalgets ordfører er forhindret i at være tilstede, skal jeg tillade mig på udvalgets vegne at indstille lovforslaget til vedtagelse uforandret.

Udvalget har afholdt 2 møder og haft samråd med ministeren for offentlige arbejder og indstiller som sagt lovforslaget til vedtagelse i den skikkelse, hvori det foreligger.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg takker udvalget for den enstemmige tilslutning til lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1—4 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.